

Міністерство освіти і науки України
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка
Кафедра анатомії, фізіології людини та тварин

АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ
«Біологія», III курс, денна форма навчання

Луганськ 2010

Тематика лабораторних робіт

Модуль А

Тема 1: Загальні питання анатомії. Загальні питання остеології.

1. Анатомія людини – визначення, цілі й завдання, місце анатомії серед інших біологічних дисциплін.
2. Методи дослідження в анатомії.
3. Спеціалізовані напрямки анатомії.
4. Розділи нормальної анатомії людини.
5. Поняття про норму в анатомії. Правильне анатомічне положення.
6. Площини, осі, лінії та ділянки тіла людини. Рухи, що виконуються навколо осей.
7. Рівні організації живих організмів.
8. Кістка як орган. Зовнішня будова кістки.
9. Внутрішня будова кістки – компактна (щільна) та губчаста речовина.
10. Класифікація кісток.
11. Розвиток кісток.
12. Скелет людини, його частини.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. – Т. 1. – С. 5 – 28, 42 – 51.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 3 – 7, 12 – 28.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 4 – 5, 15 – 53.

Тема 2: Остеологія. Осьовий скелет.

1. Скелет тулуба. Загальний огляд.
2. Хребтовий стовп у цілому.
3. Будова типового хребця.
4. Атипові хребці.

5. Особливості будови хребців шийного, грудного, поперекового відділів.
6. Крижові хребці (крижова кістка).
7. Ребра – класифікація ребер, особливості будови.
8. Груднина.
9. Скелет грудної клітки – форма грудної клітки, статеві відмінності.
10. Череп – форма, поділ на відділи, статеві та вікові особливості.
11. Кістки мозкового черепа – потилична, тім'яна, лобова, скронева, клиноподібна.
12. Кістки лицевого черепа – верхня щелепа, нижня щелепа, велична, решітчаста, піднебінна.
13. Зовнішня і внутрішня основа черепа.
14. Очна ямка.
15. Порожнина носа.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. – Т. 1. – С. 51 – 116.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 34 – 44, 62 – 74.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 53 – 92.

Тема 3: Остеологія. Додатковий скелет.

1. Скелет пояса верхньої кінцівки (грудного поясу) – лопатка, ключиця.
2. Плечова кістка.
3. Кістки передпліччя – променева та ліктьова кістки.
4. Кістки кисті – зап'ясткові кістки, п'ясткові кістки, кістки пальців.
5. Кульшова кістка – клубова, сіднична, лобкова кістки.
6. Таз – форма, поділ на відділи, статеві відмінності.
7. Стегнова кістка.

8. Кістки гомілки – великогомілкова та малогомілкова кістки.
9. Кістки стопи – заплеснові кістки, плеснові кістки, кістки пальців.
10. Еволюція скелета кінцівок.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. – Т. 1. – С. 117 – 144.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 44 – 62.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 92 – 104.

Тема 4: Міологія. Загальні питання міології. М'язи спини.

1. М'язові тканини – гладка, позмугована серцева та скелетна.
2. Зовнішня будова скелетного м'яза.
3. Класифікація м'язів – анатомічна, фізіологічна.
4. Допоміжний апарат м'язів – фасції, синовіальні сумки та піхви, кісткові блоки.
5. Кістково-м'язові важелі.
6. Поверхневі м'язи спини – трапецієподібний, найширший, великий і малий ромбоподібний, м'яз-підіймач лопатки, верхній задній і нижній задній м'язи.
7. Глибокі м'язи спини (м'яз-випрямляч тулуба).
8. Топографо-анатомічні утворення в області спини.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. – Т. 1. – С. 204 – 225.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 74 – 85, 90 – 93.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 128 – 142, 151 – 156.

Тема 5: Міологія. М'язи грудної клітки, живота, шиї.

1. Поверхневі м'язи грудної клітки – великий грудний м'яз, малий грудний м'яз, підключичний м'яз, передній зубчастий м'яз, зовнішні міжреброві м'язи.

2. Внутрішні м'язи грудної клітки – внутрішні міжреброві м'язи, м'язи-підіймачі ребер, поперечний м'яз грудної клітки, діафрагма.

3. Передні м'язи живота – прямий м'яз живота, пірамідний м'яз живота.

4. Бічні та задні м'язи живота – зовнішній косий м'яз, внутрішній косий м'яз, поперечний м'яз живота, квадратний м'яз попереку.

5. Топографо-анатомічні утворення в області живота – біла лінія, піхва прямого м'яза живота, пахвинний канал.

6. Поверхневі м'язи шиї – підшкірний м'яз, груднинно-ключично-соскоподібний м'яз.

7. Надпід'язикові м'язи – двочеревцевий м'яз, шило-під'язиковий м'яз, щелепно-під'язиковий м'яз, підборідно-під'язиковий м'яз.

8. Підпід'язикові м'язи – груднинно-під'язиковий м'яз, щито-під'язиковий м'яз, груднинно-щитоподібний м'яз, лопатково-під'язиковий м'яз.

9. Глибокі м'язи шиї – драбинчасті м'язи, передхребтові м'язи, підпотиличні м'язи.

10. Топографія шиї – трикутники та області шиї.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. – Т. 1. – С. 225 – 251.

2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 85 – 90, 93 – 94.

3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 146 – 151, 156 – 163.

Тема 6: Міологія. М'язи верхньої та нижньої кінцівки.

1. М'язи грудного пояса – дельтоподібний м'яз, підостьовий м'яз, надостьовий м'яз, малий та великий круглі м'язи, підлопатковий м'яз.

2. М'язи плеча – двоголовий м'яз, дзьобоплеочовий м'яз, плечовий м'яз, триголовий м'яз плеча, ліктьовий м'яз.

3. Передня група м'язів передпліччя – довгий долонний м'яз, променевий м'яз-згинач зап'ястка, ліктьовий м'яз-згинач зап'ястка, поверхневий м'яз-згинач пальців, глибокий м'яз-згинач пальців, довгий м'яз-згинач великого пальця, круглий м'яз-привертач, квадратний м'яз-привертач.

4. Задня група м'язів передпліччя – довгий променевий м'яз-розгинач зап'ястка, короткий променевий м'яз-розгинач зап'ястка, ліктьовий м'яз-розгинач зап'ястка, м'яз-розгинач пальців, м'яз-розгинач мізинця, м'яз-розгинач вказівного пальця, довгий відвідний м'яз великого пальця, короткий м'яз-розгинач великого пальця, довгий м'яз-розгинач великого пальця, м'яз-видвертач, плечо-променевий м'яз.

5. М'язи кисті – м'язи підвищення великого пальця, м'язи підвищення мізинця, середні м'язи долоні.

6. М'язи тазового пояса – клубово-поперековий м'яз, великий, середній та малий сідничні м'язи, м'яз-натягач широкої фасції, грушоподібний м'яз, внутрішній та зовнішній затульні м'язи, близнюкові м'язи, квадратний м'яз стегна.

7. М'язи стегна – чотириголовий м'яз, кравецький м'яз, гребінний м'яз, довгий та короткий привідні м'язи, великий привідний м'яз, тонкий м'яз, двоголовий м'яз, півсухожилковий м'яз, півперетинчастий м'яз.

8. М'язи гомілки – передній великогомілковий м'яз, довгий м'яз-розгинач пальців, довгий м'яз-розгинач великого пальця, довгий та короткий малоогомілкові м'язи, триголовий м'яз литки, підколінний м'яз, задній великогомілковий м'яз, довгий м'яз-згинач пальців, довгий м'яз-згинач великого пальця стопи.

9. М'язи стопи – тильні м'язи, м'язи підошви.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. – Т. 1. – С. 259 – 308.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 99 – 113.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 163 – 190.

Тема 7: Спланхнологія. Травна система.

1. Загальний план будови травної системи. Будова стінки кишково-шлункового тракту.
2. Ротова порожнина – відділи, зуби, язик, слинні залози.
3. Глотка – відділи глотки, м'язи глотки, мигдалини.
4. Старовхід – відділи, звуження, будова стінки.
5. Шлунок – відділи, топографія шлунка, будова стінки.
6. Дванадцятипала кишка – відділи, будова стінки.
7. Порожня і клубова кишки – розташування в черевній порожнині, будова стінки.
8. Сліпа кишка – топографія, внутрішня будова, червоподібний відросток.
9. Ободова кішка – відділи, топографія, особливості будови.
10. Пряма кішка – відділи, будова стінки.
11. Печінка – топографія печінки, зовнішня і внутрішня будова, структурно-функціональна одиниця.
12. Жовчні протоки.
13. Підшлункова залоза – відділи, топографія, зовнішня і внутрішня будова, підшлункові острівці.
14. Очеревина.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2007. – Т. 2. – С. 5 – 104.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 127 – 155.

3. Сапин М. Р. Анатомия человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 191 – 229.

Модуль В

Тема 8: Спланхнологія. Дихальна та сечова системи.

1. Загальний план будови дихальної системи.
2. Носова порожнина – зовнішній ніс, носові раковини і ходи, приносіві пазухи.
3. Гортань – хрящі гортані (парні, непарні), з'єднання хрящів гортані, м'язи гортані, порожнина гортані.
4. Трахея – зовнішня і внутрішня будова, біфуркація трахеї.
5. Легені – розташування в грудній порожнині, зовнішня і внутрішня будова, сегментарний поділ легень, структурно-функціонально одиниця (ацинус).
6. Плевра.
7. Нирка – топографія, зовнішня і внутрішня будова, структурно-функціональна одиниця (нефрон).
8. Сечовід – відділи, топографія, звуження, будова стінки.
9. Сечовий міхур – відділи, внутрішня будова, відношення до очеревини.
10. Сечівник – статеві відмінності, відділи, топографія.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2007. – Т. 2. – С. 105 – 174, 188 – 189, 205 – 206.
2. Курепина М. М. Анатомия человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 155 – 168.
3. Сапин М. Р. Анатомия человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 229 – 260.

Тема 9: Серцево-судинна система. Загальний план будови. Серце.

1. Загальний план будови серцево-судинної системи.
2. Артеріальні судини – визначення, класифікація, будова стінки, закономірності розподілу артерій.
3. Венозні судини – визначення, класифікація, будова стінки, специфічні венозні утворення (венозні сплетіння, венозні пазухи).
4. Мікроциркуляторне русло – відділи, «чудова сітка».
5. Особливості кровообігу у плода.
6. Серце – зовнішня будова, топографія серця.
7. Внутрішня будова серця (камери серця).
8. Будова стінки серця – ендокард, міокард (робоча мускулатура серця, провідна система серця, фіброзні кільця), епікард, перікард.
9. Артерії і вени серця.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2008. – Т. 3. – С. 208 – 251.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 175 – 190, 205 – 207.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 305 – 324, 358 – 362.

Тема 10: Серцево-судинна система. Кровоносні судини великого кола кровообігу.

1. Аорта – відділи, топографія, біфуркація аорти.
2. Гілки дуги аорти – плечоголовний стовбур, ліва загальна сонна артерія, ліва підключична артерія.
3. Особливості кровопостачання головного мозку.
4. Кровопостачання верхньої кінцівки.
5. Грудна частина аорти – парієтальні і вісцеральні гілки.

6. Черевна частина аорти – парієтальні і вісцеральні (парні і непарні) гілки.
7. Кінцеві гілки аорти – спільні клубові артерії.
8. Кровопостачання нижніх кінцівок.
9. Система верхньої порожнистої вени.
10. Пазухи твердої мозкової оболонки.
11. Система нижньої порожнистої та ворітної вен.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2008. – Т. 3. – С. 256 – 327.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 191 – 205.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 325 – 358.

Тема 11: Нервова система. Загальний план будови.

Спинний мозок.

1. Загальний план будови нервової системи.
2. Структурно-функціональна одиниця нервової системи (нейрон) – класифікація, будова. Нейроглія.
3. Рефлекторна дуга.
4. Зовнішня будова спинного мозку – топографія, стовщення, борозни, сегментарний поділ.
5. Внутрішня будова спинного мозку – сіра і біла речовина.
6. Провідні шляхи спинного мозку.
7. Оболонки спинного мозку.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2008. – Т. 3. – С. 5 – 32.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 216 – 230.

3. Сапин М. Р. Анатомия человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – 393 – 408.

Тема 12: Нервова система. Головний мозок.

1. Відділи головного мозку.
2. Довгастий мозок – зовнішня і внутрішня будова.
3. Задній мозок (міст, мозочок) – зовнішня і внутрішня будова.
4. Середній мозок – зовнішня і внутрішня будова.
5. Черепні нерви.
6. Проміжний мозок (таламус, епіталамус, гіпоталамус, метаталамус) – зовнішня і внутрішня будова.
7. Півкулі великого мозку – борозни і звивини верхньо-латеральної, медіальної, нижньої поверхонь кінцевого мозку.
8. Лікворна система головного мозку.
9. Оболонки головного мозку.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2008. – Т. 3. – С. 33 – 101.
2. Курепина М. М. Анатомия человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 239 – 277.
3. Сапин М. Р. Анатомия человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 408 – 451, 454 – 467.

Тема 13: Периферійна нервова система. Органи чуття.

1. Спинномозкові нерви – утворення нерва, поділ нерва на гілки.
2. Нервові сплетіння – шийне, плечове, поперекове, крижове.
3. Органи чуття – загальний план будови, відділи аналізаторів.

4. Зоровий аналізатор – периферійний відділ (очне яблуко і допоміжні органи ока), провідниковий відділ, центральний відділ.

5. Слуховий аналізатор – периферійний відділ (зовнішнє, середнє, внутрішнє вухо), провідниковий відділ, центральний відділ.

6. Орган нюху – периферійний відділ, провідниковий відділ, центральний відділ

7. Орган смаку – периферійний відділ, провідниковий відділ, центральний відділ

8. Будова шкіри – шари шкіри, придатки шкіри.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2008. – Т. 3. – С. 102 – 153, 170 – 207.

2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 230 – 239, 285 – 303.

3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 467 – 483, 494 – 533.

Теми, що виносяться на самостійне опрацювання

Тема 1: Історія розвитку анатомії.

1. Основні етапи розвитку анатомії.
2. Анатомія у стародавньому Китаї, Індії, Єгипті.
3. Анатомія в стародавній Греції, Римі (Гіппократ, Арістотель, Герофіл, Еразистрат, Клавдій Гален).
4. Анатомія в епоху Середньовіччя (Авіценна).
5. Анатомія в епоху Відродження (Леонардо да Вінчі, Андрій Везалій, Мігель Сервет, Вільям Гарвей, Марчелло Мальпігі, Франсуа Біша та інші).
6. Сучасна анатомія.
7. Історія вітчизняної анатомії (М. І. Пирогов, В. О. Бец, В. П. Воробйов та інші).
8. Луганська анатомічна школа.

Література:

1. Алаев А. Н. Зарубежные и отечественные анатомы / А. Н. Алаев, В. С. Сперанский. – Саратов : Изд-во Саратовского университета, 1977. – 216 с.
2. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. – Т. 1. – С. 29 – 41.
3. Курепина М. М. Анатомия человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 7 – 12.
4. Сапин М. Р. Анатомия человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 6 – 15.

Тема 2: Система з'єднань.

1. Класифікація з'єднань кісток.
2. Синовіальні з'єднання – кардинальні ознаки та допоміжні утвори суглобів.
3. Класифікація суглобів.
4. З'єднання хребців.
5. З'єднання кісток черепа – фіброзні з'єднання (шви черепа), скронево-нижньощелепний суглоб.
6. Плечовий суглоб.

7. Ліктьовий суглоб.
8. З'єднання кісток передпліччя.
9. З'єднання кісток кисти.
10. Кульшовий суглоб.
11. Колінний суглоб.
12. З'єднання кісток гомілки.
13. З'єднання кісток стопи.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. – Т. 1. – С. 145 – 203.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 28 – 34, 39 – 41, 49 – 52, 56 – 60, 68.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 104 – 128.

Тема 3: М'язи голови.

1. Мімічні м'язи (м'язи лица).
2. Жувальні м'язи – жувальний м'яз, скроневи м'яз, медіальний та латеральний крилоподібні м'язи.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2005. – Т. 1. – С. 251 – 258.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 94 – 98.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 142 – 146.

Тема 4: Статева система.

1. Внутрішні чоловічі статеві органи – яєчко, сім'яний канатик, сім'явиносна протока, сім'яний пухирець, передміхурова залоза.

2. Зовнішні чоловічі статеві органи – статевий член, калитка.
3. Внутрішні жіночі статеві органи – яєчник, маткові труби, матка, піхва.
4. Зовнішні жіночі статеві органи – жіноча соромітна ділянка.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2007. – Т. 2. – С. 175 – 225.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 168 – 174.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 261 – 283.

Тема 5: Лімфатична система. Кровотворні органи.

1. Шляхи проведення лімфи.
2. Лімфатичні судини і лімфатичні вузли ділянок тіла.
3. Лімфатичні судини і лімфатичні вузли верхньої кінцівки.
4. Лімфатичні судини і лімфатичні вузли нижньої кінцівки.
5. Кістковий мозок.
6. Загруднинна залоза (тимус) – зовнішня і внутрішня будова.
7. Лімфатичні вузли.
8. Селезінка – зовнішня і внутрішня будова.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2008. – Т. 3. – С. 328 – 371.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 207 – 210.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 362 – 392.

Тема 6: Залози внутрішньої секреції.

1. Анатомо-фізіологічні особливості ендокринних залоз.
2. Шишкоподібна залоза – зовнішня і внутрішня будова.
3. Гіпофіз – відділи, зовнішня і внутрішня будова.
4. Щитоподібна залоза – зовнішня і внутрішня будова.
5. Надниркові залози – зовнішня і внутрішня будова.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2007. – Т. 2. – С. 226 – 244.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 210 – 215.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 287 – 304.

Тема 7: Автономна частина нервової системи.

1. Центри вегетативного відділу нервової системи.
2. Симпатична частина вегетативної нервової системи.
3. Парасимпатична частина вегетативної нервової системи.

Література:

1. Анатомія людини / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2008. – Т. 3. – С. 154 – 169.
2. Курепина М. М. Анатомія человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – С. 277 – 281.
3. Сапин М. Р. Анатомія человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – С. 483 – 493.

Література

1. Анатомия человека. В 2-х т. / под ред. М. Р. Сапина. – М. : Медицина, 2001.
2. Анатомия человека / под ред. М. Г. Привеса. – М. : Медицина, 1985. – 672 с.
3. Анатомія людини. В 3-х т. / під ред. В. Г. Ковешнікова. – Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2005.
4. Анатомія людини. В 3-х т. / А. С. Головацького, В. Г. Черкасова, М. Р. Сапіна, Я. І. Федонюка. – Вінниця : Нова книга, 2006.
5. Борисевич А. И. Словарь терминов и понятий по анатомии человека : справ. издание / А. И. Борисевич, В. Г. Ковешников, О. Ю. Роменский. – М. : Высш. шк., 1990. – 272 с.
6. Коляденко Г. І. Анатомія людини : підручник / Г. І. Коляденко. – К. : Либідь, 2005. – 384 с.
7. Курепина М. М. Анатомия человека : учебник для биол. фак. пед. ин-тов / М. М. Курепина, Г. Г. Воккен. – М. : Просвещение, 1979. – 303 с.
8. Міжнародна анатомічна номенклатура / за ред. І. І. Бобрика, В. Г. Ковешнікова. – К. : Здоров'я, 2001. – 328 с.
9. Неттер Ф. Атлас анатомії людини / під ред. Ю. Б. Чайковського. – Львів : Наутілус, 2004. – 592 с.
10. Сапин М. Р. Анатомия человека : учеб. для студ. биол. спец. вузов / М. Р. Сапин, Г. Л. Билич. – М. : Высш. шк., 1989. – 544 с.
11. Синельников Р. Д. Атлас анатомии человека. В 4-х т. / Р. Д. Синельников, Я. Р. Синельников, А. Я. Синельников. – М. : Новая волна, 2010.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

(відповідність шкали оцінювання ECTS
з національного системного оцінювання в Україні)

Оцінка ECTS	За національною системою	Визначення	% оцінювання за модульно-рейтинговою системою
A	5	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок.	90 – 100 %
B	4	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками.	83 – 89 %
C		ДОБРЕ – загалом правильна робота з кількома грубими помилками.	75 – 82 %
D	3	ЗАДОВІЛЬНО – посередньо, зі значною кількістю недоліків.	63 – 74 %
E		ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії оцінки.	50 – 62 %
FX	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – для одержання кредиту потрібне деяке доопрацювання.	21 – 49 %
F		НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс.	0 – 20 %

Навчально-методичне видання

Виноградов Олег Олександрович

АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ
«Біологія», III курс, денна форма навчання

Українською мовою

Електронна версія доступна на сайті:

<http://anatomy.luguniv.edu.ua/>
